

SOTSIAALMINISTEERIUM

Eesti Töandjate Keskliit
Eesti Ametiühingute Keskliit
Teenistujate Ametiliitude Keskorganisatsioon TALO
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Eesti Teenusmajanduse Koda
Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon
Eesti Personalijuhtimise Ühing
Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit
Eesti Hotellide ja Restoranide Liit
Eesti Töötukassa

Teie:
nr

Meie: kuupäev digiallkirjas
nr 4.1-1/5262-1

Töö- ja puhkeaja regulatsioonist

Lugupeetud partnerid

Ühiskonnas on viimasel ajal levinud sõnum, et kehtiv töölepingu seaduse regulatsioon ei rahulda töösuhte poolte vajadusi töö- ja puhkeaja korraldamisel ning ei võimalda luua kaasaegseid töösuhteid.

Töö- ja puhkeaja teemasid uuris muuhulgas 2015. aastal teist korda läbi viidud tööelu-uuring (esimene uuring toimus 2009. aastal). Uuringu sihtrühma kuulusid nii ettevõtete/asutuste esindajad kui töötajad.

2015. aasta uuringust selgus, et ületunnitöö tegemine on Eesti ettevõtetes/asutustes võrreldes 2009. aastaga muutunud levinumaks: töandjatest 51% vastas, et nende töötajad on viimase 12 kuu jooksul teinud ületunnitööd (41% 2009. aastal). Ka töötajate vastused kinnitavad, et 2015. aastal on ületunnitööd teinud töötajaid võrreldes 2009. aastaga märkimisväärselt rohkem. Viimase 12 kuu jooksul on ületunnitööd teinud 57% töötajatest (2009. aastal 51%).

27% töötajatest töötas 2015. aastal vähemalt korra nädalas üle 10 tunni päevas, sh enim teevad üle 10-tunniseid tööpäevi iganädalaselt teenindus- ja müügitöötajad (52%). Üle 48 tunni nädalas töötas vähemalt kord kuus veerand töötajatest, ka siin on osakaal kõrgeim teenindus- ja müügitöötajate hulgas (43%).

Üsna suures osas Eesti ettevõtetest on töötajaid, kes regulaarselt töötavad väljaspool tavapärast tööaega: 32% puhul ettevõtetest/asutustest töötavad töötajad regulaarselt nädalavahetusel, 26% puhul õhtusel ajal (kella 18 ja 22 vahel) ja 16% puhul öisel ajal (kella 22 ja 6 vahel). Töötajate vastustest selgus, et õhtusel ajal töötab neist 27% ning öisel ajal 11%, kusjuures tegelikult eelistaks õhtusel ajal töötamist 22% töötajatest ja öisel ajal töötamist 2% töötajatest.

Lisaks on Sotsiaalministeerium viinud läbi **uuringu soolise võrdõiguslikkuse seaduse rakendamise**st töandjate seas ja indikaatorite väljatöötamise kohta seaduse mõjude hindamiseks¹. Uuringu raames esitati küsimusi ka töö- ja puhkeaja korralduse kohta. Eesmärgiks oli saada parem ülevaade töölepingu seaduse töö- ja puhkeaja regulatsiooni

¹ Kättesaadav: http://sm.ee/sites/default/files/content-editors/Uudised_pressiinfo/sovsi_rakendamise_uuringu_aruanne_final.pdf
Gonsiori 29 / 15027 Tallinn / 626 9301 / info@sm.ee / www.sm.ee / registrikood 70001952

rakendamisesest praktikas. Küsimused põhinesid töölepingu seaduse 3. jao paragrahvidel 44, 45, 48, 51 ja 52 (ületunnitöö, öötöö ja riigipühal tehtav töö, valveaeg, igapäevane puhkeaeg ja iganädalane puhkeaeg). Küsitluse sihtrühm oli Eesti era-, avaliku ja kolmanda sektori organisatsioonid, kelle käive/eelarve möödunud majandusaastal oli suurem kui 0 eurot ning milles küsitluse alguse seisuga töötas vähemalt 5 palgatöötajat.

Uuringu tulemuste kohaselt ei ole 5% uuringus osalenud organisatsioonidest viimase 12 kuu jooksul töötajatele alati võimaldatud vähemalt 11 tundi igapäevast puhkeajaga. Kõige enam töid antud probleemi välja vastajad põllu- ja metsamajanduse, jahinduse, kalanduse ja maavarade kaevandamisega tegelevatest organisatsioonidest (22%). Põhjusena toodi muuhulgas esile, et töölaad ei võimalda anda 11 tundi igapäevast puhkeajaga (põllumajandus, hooajalised tööd jne) ning et lühema igapäevase puhkeaja andmine võib olla tingitud ka töötamisest graafiku alusel.

Uuringus osalenutest 3% vastas, et viimase 12 kuu jooksul ei ole alati võimaldatud töötajatele, kes töötasid 24-tunnise ajavahemiku jooksul rohkem kui 13 tundi, vahetult pärast tööpäeva lõppu täiendavat vaba aega võrdselt 13 töötundi ületanud tundide arvuga. Jättes välja organisatsioonid, kelle puhul küsimus pole asjakohane, on probleeme vaba aja võimaldamisega 8% organisatsioonidest.

Vastanutest oli 6% seisukohal, et nende organisatsioonis ei ole viimase 12 kuu jooksul alati võimaldatud vähemalt 48 tundi puhkeajaga seitsmepäevase ajavahemiku jooksul. Kõige enam viitasid probleemile vastajad põllu- ja metsamajanduse, jahinduse, kalanduse ja maavarade kaevandamisega tegelevatest organisatsioonidest (27%). Põhilise põhjusena on taaskord toodud välja, et töö laad ei võimalda alati anda 48 tundi iganädalast puhkeajaga (9 korda). Samuti leidis 3 % vastanutest, et summeeritud tööajaga töötajatele ei ole alati võimaldatud 36 tundi puhkeajaga seitsmepäevase ajavahemiku jooksul.

Uuringu kohaselt on probleeme ületunnitöö, öötöö, rahvus- ja riigipühadel töötamise hüvitamisega olnud 1% organisatsioonidest. Kõige enam kompenseeritakse uuringus osalenud organisatsioonides ületunnitööd lisatasuga (43%), sellele järgneb kompenseerimine vaba ajaga (22%). Uuringus osalejatest 4% vastas, et ületunnitööd ei kompenseerita.

Lisaks eelnevalt välja toodud uuringute tulemustele palume Teil kirjeldada oma nägemust tuleviku töö- ja puhkeaja regulatsioonist, mis võimaldaks luua ja kasutada paindlikke ning kaasaegseid töösuhteid. Võimalusel palume välja tuua, milliseid muudatusi oleks Teie hinnangul vaja kehtivas regulatsioonis teha, et tööturu vajadustele vastava tulemuseni jõuda. Nii on meil võimalik kaardistada töö- ja puhkeaja teemaga seonduvaid Teie jaoks olulisi küsimusi ning selle põhjal planeerida oma edasisi tegevusi.

Palume Teil edastada oma tagasiside 31. märtsiks 2016.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Egle Käärats
tööala asekanstsler

Liis Tõnismaa 6269 805
liis.tonismaa@sm.ee